

KRÁL LÁVRA

- literární druh podle formy
 - poezie (text ve verších)
- literární druh podle obsahu
 - lyriko-epika (popisuje určitý děj)
- literární žánr
 - satirická básnická skladba (kritika prostřednictvím humoru)
- téma knihy
 - Kritika útlaku a absolutistické vlády v Hamburské monarchii vůči českému národu.
 - Kritika hlouposti a krutosti panovníka.
 - Královo tajemství.
- motiv knihy
 - Kukulín, král, vlasy, holič, poprava, krutost
- časoprostor
 - čas: neurčený (středověk)
 - prostor: Irsko
- zasazení výňatku do kontextu díla
 - Starý irský král je oblíbený lidem, ale má jednu chybu, jednou do roka se nechává holit a holiče poté nechá popravit. Jednou byl vylosován Kukulín, syn staré vdovy. Vdova přemluvila krále, aby Kukulína nepopravil. Kukulín musel zapřísáhnout, že nikomu neprozradí, co viděl při holení krále, a že bude nadosmrti králův holič. Kukulín se trápí, že nemůže tajemství nikomu sdělit. Matka mu poradí, ať jde za poustevníkem a ten bude vědět, co má dělat. Poustevník mu poradí, ať tajemství pošeptá staré vrbě. Kukulínovi se uloví. Král pořádá velkou hostinu. Basista Červíček ztratí z basy kolíček a udělá si nový z vrby, do které šeptal Kukulín královo tajemství. Když Červíček začne hrát na basu, z basy se začne ozývat: „Král Lávro má dlouhé oslí uši, král je ušatec.“ Král tedy přestal skrývat své oslí uši a lid si na to po nějaké době zvykl. Kukulín dále pracoval jako královský holič, jelikož se král nikdy nedozvěděl, jak se do basy tajemství dostalo.
- kompoziční/veršová výstavba
 - děj chronologicky
 - 34 strof po 7 verších
 - 1. a 3. verš se nerýmuje → ABCBDDB (přímý + obkročný)
- vypravěč/ lyrický subjekt
 - er-forma (vševědoucí vypravěč)

- postavy
 - král Lávra – dobrý panovník, stydí se za své oslí uši
 - Kukulín – holič
 - Kukulínova matka – vdova
 - muzikant Červíček – hrál na basu a ztratil kolíček
- kontext autorovy tvorby – zařazení autora do literárního období, směru, skupiny
 - 30. – 50. léta 19. století (1850)
 - prolínání romantismu s realismem
 - venkovská próza, idyllické dětství, sny o lepším světě
 - přiblížení skutečnosti, objektivně
- osobnost a tvorba autora
 - Borovský – od jeho místa narození (Borová u Přibyslavi)
 - odjel do Ruska, pracoval jako vychovatel, po roce se vrací
 - zpočátku Ruska nadšený, poté vystřízlivěl
 - redaktor a zakladatel Lidových novin
 - 1848 zatčen za rušení veřejného pokoje a pobuřování
 - vykázán z Prahy do Kutné Hory
 - za novinářskou činnost 1851-1855 deportován do tyrolského Brixenu
 - Tyrolské elegie
 - Křest sv. Vladimíra
 - Epigramy (krátké satirická básně)
 - Obrazy z Rus
- další představitelé
 - Božena Němcová – Babička, Divá Bára
 - Jan Neruda – Povídky Malostranské
 - Alois a Vilém Mrštíkovi – Maryša
 - Karel Jaromír Erben – Kytice
 - Karel Hynek Mácha – Máj, Pouť krkonošská
 - Josef Kajetán Tyl – Fidlovačka anebo Žádný hněv a žádná rvačka